

แบบเสนอโครงการวิจัย

ชื่อเรื่อง

ผลของการปฏิบัติงานของผู้เรียนที่มีต่อประสิทธิภาพการฝึกงาน

ผู้วิจัย

นางสาวศิรินาถ พิกุลทอง

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา มีจุดมุ่งหมายสำคัญในการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคต การเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จึงได้มุ่งเน้นเพียงการเรียนรู้ด้านทฤษฎีในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังไม่ให้ความสำคัญกับการฝึกปฏิบัติจริง โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบการฝึกงานในสถานประกอบการ ซึ่งเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง สัมผัสกับสภาพการทำงานจริง และสามารถนำความรู้เชิงวิชาการที่ได้รับจากห้องเรียนมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

การฝึกงานถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะวิชาชีพ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ตลอดจนทัศนคติที่เหมาะสมต่อการทำงาน การเข้าฝึกงานในสถานประกอบการจึงได้เป็นเพียงการฝึกทักษะด้านวิชาการหรือด้านปฏิบัติเท่านั้น แต่ยังเป็นการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร การทำงานเป็นทีม และความสามารถในการแก้ปัญหา ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพของผู้เรียนในอนาคต

อย่างไรก็ตาม ประสิทธิภาพของการฝึกงานมิได้ขึ้นอยู่กับสถานประกอบการหรือระบบการจัดการฝึกงานเพียงฝ่ายเดียว แต่ขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติงานของนักเรียน ในระหว่างการฝึกงานด้วย กล่าวคือ หากนักเรียนมีความตั้งใจและความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานด้วยความกระตือรือร้น สามารถเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับระบบการทำงานในสถานประกอบการได้อย่างเหมาะสม ย่อมส่งผลให้การฝึกงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด นักเรียนสามารถพัฒนาความรู้และทักษะได้อย่างเต็มศักยภาพ อีกทั้งยังสร้างความพึงพอใจแก่สถานประกอบการและเป็นภาพลักษณ์ที่ดีต่อสถานศึกษา

ดังนั้น การศึกษาถึง ผลของการปฏิบัติงานของนักเรียนที่มีต่อประสิทธิภาพการฝึกงาน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงออกทางพฤติกรรมและการทำงาน ของนักเรียนกับผลลัพธ์ของการฝึกงานที่เกิดขึ้นจริง ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการฝึกงานของสถานศึกษา ตลอดจนช่วยในการส่งเสริมและเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีคุณลักษณะและทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

งานวิจัยเรื่องนี้จึงมุ่งศึกษาถึงผลของการปฏิบัติงานของนักเรียนที่มีต่อประสิทธิภาพการฝึกงาน เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการฝึกงาน และเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับผู้เกี่ยวข้อง ทั้งครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา และสถานประกอบการ ในการพัฒนากระบวนการผลิตกำลังคนสายอาชีพให้มีความรู้และมีความพร้อมเข้าสู่โลกอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๒. วัตถุประสงค์การวิจัย

๒.๑. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานของนักเรียนในระหว่างการฝึกงานในสถานประกอบการ

๒.๒. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพของการฝึกงานของนักเรียนในสถานประกอบการ

๒.๓. เพื่อวิเคราะห์ผลของการปฏิบัติงานของนักเรียนที่มีต่อประสิทธิภาพการฝึกงาน

๓. ขอบเขตของการวิจัย

๓.๑ เนื้อหาวิจัย

๓.๑.๑. ความหมายของการปฏิบัติงานของนักเรียน

การปฏิบัติงานของนักเรียน (Student Performance) หมายถึง พฤติกรรมและความสามารถในการทำงานของนักเรียนระหว่างฝึกงาน ซึ่งรวมถึง

๑. ความรู้และทักษะวิชาชีพ – ความสามารถในการใช้ความรู้ที่เรียนมาให้เกิดประโยชน์กับงานจริง
๒. ความรับผิดชอบ – การทำงานตามหน้าที่ตรงเวลา และปฏิบัติตามคำสั่งอย่างถูกต้อง
๓. ทักษะการแก้ปัญหา – การคิดวิเคราะห์และตัดสินใจเมื่อพบปัญหาในงาน
๔. ความร่วมมือและมนุษยสัมพันธ์ – การทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาได้ดี

ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Kolb (Experiential Learning Theory)

ระบุว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นจากการลงมือทำและสะท้อนผลลัพธ์ ซึ่งการปฏิบัติงานจริงช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะและประสบการณ์

๓.๑.๒. ความหมายของประสิทธิภาพการฝึกงาน

ประสิทธิภาพการฝึกงาน (Internship Effectiveness) หมายถึง ผลลัพธ์ที่สะท้อนถึงความสำเร็จของนักเรียนในระหว่างฝึกงาน ซึ่งสามารถวัดได้จาก

๑. ความสามารถในการทำงาน – ความถูกต้องและคุณภาพของงานที่ทำ
๒. พัฒนาการด้านทักษะวิชาชีพ – การเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะทาง
๓. ความพึงพอใจของสถานประกอบการ – ความคิดเห็นจากผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน
๔. ความก้าวหน้าของนักเรียน – การปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ

ทฤษฎีสันับสนุน:

ทฤษฎีการประเมินผลการทำงาน (Performance Evaluation Theory)

ชี้ว่า การประเมินผลต้องใช้ตัวชี้วัดที่ชัดเจน เช่น ความรู้ ทักษะ ความรับผิดชอบ และผลลัพธ์งาน

๓.๑.๓. ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานกับประสิทธิภาพการฝึกงาน

นักเรียนที่มีการปฏิบัติงานดี จะมีแนวโน้มสูงที่จะทำงานได้ตรงตามมาตรฐานของสถานประกอบการ

การปฏิบัติงานเป็นตัวแปรต้น (Independent Variable) และประสิทธิภาพการฝึกงานเป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ทฤษฎีความสามารถตามสมรรถนะ (Competency-Based Theory)

ระบุว่า ทักษะและความสามารถของบุคคลส่งผลโดยตรงต่อผลลัพธ์ของงาน

- ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation Theory)

การมีแรงจูงใจและความมุ่งมั่นในการทำงานมีผลต่อประสิทธิภาพการฝึกงาน

๓.๑.๔. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพการฝึกงาน

๑. ปัจจัยส่วนบุคคล – เช่น ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ก่อนหน้า ความรับผิดชอบ
๒. ปัจจัยสถานประกอบการ – เช่น การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา สิ่งอำนวยความสะดวก และสภาพแวดล้อมการทำงาน
๓. ปัจจัยด้านทัศนคติและแรงจูงใจ – เช่น ความตั้งใจ ความพึงพอใจในงาน

๓.๑.๕. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยหลายฉบับชี้ว่า นักเรียนที่มีทักษะการปฏิบัติงานดี มักมีประสิทธิภาพในการฝึกงานสูง เช่น

การศึกษาของ Smith (๒๐๑๙) พบว่านักเรียนที่มีการจัดการเวลาและความรับผิดชอบสูง มีผลงานฝึกงานดี

การศึกษาของ Kanchana (๒๐๒๑) ระบุว่า การฝึกงานที่ได้รับคำแนะนำและการประเมินอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะได้เร็วและมีประสิทธิภาพสูง

๓.๒ ประชากร/ กลุ่มเป้าหมาย

ประชากร คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.๒) สาขาการบัญชี จำนวน ๒๑ คน ของวิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน ที่ออกฝึกงานในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๘
กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนจำนวน ๔ คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)

๓.๓ ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ และภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๘

๓.๔ ตัวแปรที่ศึกษา

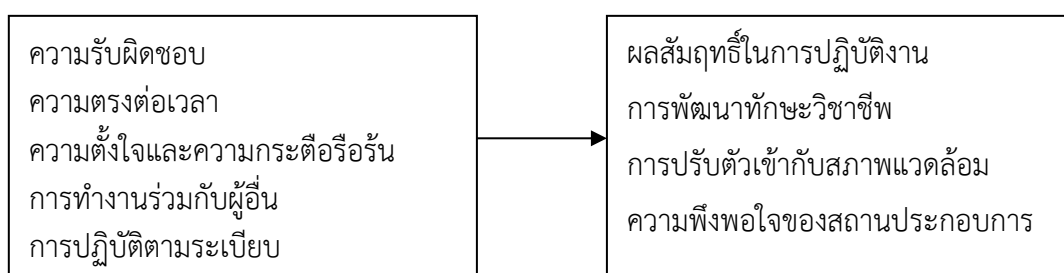
ตัวแปรอิสระ การปฏิบัติงานของนักเรียน

ตัวแปรตาม ประสิทธิภาพการฝึกงานของนักเรียน

๔. สมมติฐานการวิจัย

- ๔.๑. นักเรียนที่มี ความรับผิดชอบในการทำงาน สูง มีประสิทธิภาพการฝึกงานสูง
- ๔.๒. นักเรียนที่มี ความตรงต่อเวลา สูง มีประสิทธิภาพการฝึกงานสูง
- ๔.๓. นักเรียนที่มี ความตั้งใจและความกระตือรือร้นในการทำงาน สูง มีประสิทธิภาพการฝึกงานสูง
- ๔.๔. นักเรียนที่มี ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สูง มีประสิทธิภาพการฝึกงานสูง
- ๔.๕. นักเรียนที่ ปฏิบัติตามระเบียบและคำแนะนำของสถานประกอบการ สูง มีประสิทธิภาพการฝึกงานสูง

๕. กรอบแนวคิดในการวิจัย

๖. นิยามศัพท์

๖.๑.นักเรียนฝึกงาน (Intern Students)

หมายถึง นักเรียนระดับ ปวส.๒ ที่เข้าร่วมโครงการฝึกงานในสถานประกอบการตามหลักสูตรการศึกษา เพื่อฝึกทักษะวิชาชีพและการปฏิบัติงานจริง

๖.๒.การปฏิบัติงานของนักเรียน (Student Performance)

หมายถึง พฤติกรรมและการทำงานของนักเรียนในระหว่างการฝึกงาน รวมถึงความสามารถในการทำงานตามหน้าที่ การใช้ทักษะ ความรับผิดชอบ และความร่วมมือกับเพื่อนร่วมงาน

๖.๓.ประสิทธิภาพการฝึกงาน (Internship Effectiveness)

หมายถึง ผลลัพธ์ของการฝึกงานที่สะท้อนถึงความสามารถในการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะวิชาชีพ การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมการทำงาน และความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อการทำงานของนักเรียน

๖.๔.ตัวชี้วัดการปฏิบัติงาน (Performance Indicators)

หมายถึง ตัววัดที่ใช้ประเมินการทำงานของนักเรียน เช่น ความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบ ความขยัน ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา และความร่วมมือกับผู้อื่น

๖.๕.ตัวชี้วัดประสิทธิภาพการฝึกงาน (Effectiveness Indicators)

หมายถึง ตัววัดที่ใช้ประเมินผลลัพธ์ของการฝึกงาน เช่น คะแนนประเมินจากครูนิเทศ ผู้บังคับบัญชา สถานประกอบการ ผลงานที่ส่งมอบ ระดับความพึงพอใจ และความก้าวหน้าทางทักษะวิชาชีพของนักเรียน

๗. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑.นักเรียนสามารถทราบจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุงในการปฏิบัติงานของตนเอง

๗.๒.สถานประกอบการสามารถประเมินผลและปรับปรุงแนวทางการฝึกงานให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

๗.๓.เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการทำงานของนักเรียนกับผลลัพธ์การฝึกงาน

๘. บรรณานุกรม

กาญจนา, ส. (๒๕๖๓). *การพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย.

จิราพร, พ. & วิทยา, ท. (๒๕๖๒). *ผลของการฝึกงานต่อทักษะและวินัยการทำงานของนักเรียนระดับ ปวส. วารสารวิจัยการศึกษาอาชีวศึกษา, ๑๐(๒), ๔๕-๕๗.*

นายแพทย์, ก. (๒๕๖๑). *การบริหารจัดการฝึกงานและพัฒนาประสิทธิภาพนักเรียนอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เทคนิคอาชีวศึกษา.

Dessler, G. (2020). *Human Resource Management* (10th ed.). New York: Pearson.

Robbins, S. P., & Coulter, M. (2018). *Management* (10th ed.). Boston: Pearson.